

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2024. № 3.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.3.57>

УДК 336:796(477)"366"

I. О. Гуца,

к. е. н, доцент, доцент кафедри економічної теорії,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-5790-1630>

Н. В. Крупко,

ст. викладач, старший викладач кафедри фізичного виховання,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-5987-4251>

ОСОБЛИВОСТІ ФІНАНСУВАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

I. Gushcha,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Economic Theory,

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

N. Krupko,

Senior lecturer of the Department of Physical Education, National University of Life

and Environmental Sciences of Ukraine

PECULIARITIES OF FINANCING OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS IN UKRAINE UNDER MARTIAL LAW

Мета дослідження – ретроспективний аналіз фінансування фізичної культури та спорту в Україні за період з 2018 по 2023 роки з метою

визначення впливу воєнного стану на бюджетну підтримку галузі. Науково-практична значущість полягає в ретроспективному аналізі змін у бюджеті, які відображають вплив воєнного стану на фінансове забезпечення галузі. Це надає важливий інструментарій для розуміння та вирішення викликів галузі, сприяючи формулюванню ефективних стратегій фінансування фізичної культури і спорту в Україні.

Результати аналізу вказують, що фінансування сфери фізичної культури та спорту в Україні пройшло значні зміни, особливо в 2022 році внаслідок введення воєнного стану. Виявлено, що найвагомішими напрямками фінансування стали підтримка міжнародних спортивних заходів, сприяння розвитку інфраструктури та організація масових фізкультурно-спортивних подій. Ці результати вказують на стратегічне управління бюджетними ресурсами, спрямоване на підтримку високого рівня спортивних досягнень, розвиток спортивної інфраструктури та залучення громадян до активного способу життя через широкомасштабні фізкультурно-спортивні заходи.

Враховуючи обрані аспекти, можна зробити висновок, що фінансування фізичної культури та спорту в Україні піддавалося впливу різних факторів, таких як пандемія, воєнний стан і міжнародні події, але залишається ключовим елементом для підтримки високих досягнень у спорті та підтримки активного способу життя українського суспільства. Висновки вказують на важливість фінансової підтримки фізичної культури та спорту в Україні, яка не тільки сприяє підтримці високих досягнень в спорті, але й відіграє ключову роль у здоров'ї та активному способі життя громадян. Урядові інвестиції в цей сектор є стратегічно важливим елементом для формування здорового та активного суспільства.

The purpose of the study is a retrospective analysis of the financing of physical culture and sports in Ukraine for the period from 2018 to 2023 in order to determine the impact of martial law on the support of the industry from the budget. The scientific and practical significance consists of the retrospective analysis of changes

in the budget, which reflect the impact of martial law on the financial support of the industry. This provides an important tools for understanding and solving the challenges of the industry, helping with the formulation of effective strategies for financing physical culture and sports in Ukraine.

The results of the analysis shows that the financing of physical culture and sports in Ukraine went through the significant changes, especially in 2022 due to the introduction of martial law. It was revealed that the most significant areas of financing became the support of international sports events, the promotion of infrastructure development and the organization of mass physical culture and sports events. These results shows that the strategic management of budget resources were promoted to support a high level of sports achievements, developing sports infrastructure and engaging citizens in an active lifestyle through the massive physical and sports activities.

Considering the selected aspects, it can be concluded that the financing of physical culture and sports in Ukraine has been affected by different factors, such as the pandemic, martial law and international events, but remains a key element to support high achievements in sports and support the active lifestyle of Ukrainian society. The conclusions indicates the importance of financial support for physical culture and sports in Ukraine, which not only contributes to the maintenance of high achievements in sports, but also plays a key role in the health and active lifestyle of citizens. Government investment in this sector is a strategically important element for the formation of a healthy and active society.

Ключові слова: *фізична культура, спорт, фінансування, Державний бюджет, Зведений бюджет, воєнний стан.*

Keywords: *physical culture, sports, financing, State budget, Consolidated budget, wartime.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. *Фізичні культурі та спорту випадає*

важлива роль у формуванні здорового способу життя громадян та визначенні місця України у світовому спорті. Проте, вона стикається з численними викликами, такими як пандемія та воєнний стан, що впливає на фінансове забезпечення та розвиток галузі. Ця проблема науково значуща, оскільки її вирішення дозволить глибше розуміти вплив зовнішніх та внутрішніх факторів на бюджетну підтримку фізичної культури та спорту. Аналізуючи динаміку змін у фінансуванні, можна виявити ключові тенденції та розробити стратегії для оптимального використання бюджетних ресурсів. Практичне значення полягає у тому, що результати дослідження можуть служити основою для управлінських рішень та формулювання ефективних стратегій фінансової підтримки галузі. Це дозволить забезпечити стабільні умови для розвитку фізичної культури спорту в Україні, зберегти та підвищити його конкурентоспроможність, а також сприятиме покращенню фізичного здоров'я та активності населення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В останні роки велика увага приділяється дослідженню фінансування фізичної культури і спорту в Україні, що відображено в ряді наукових публікацій. Ястреб Я.М. у статті «Фінансування фізичної культури і спорту» зосереджується на розкритті теоретичних засад та методологічних питань розвитку фінансового забезпечення цієї сфери [1]. Романенко С.С. в публікації «Фінансово-економічні аспекти розвитку спортивно-оздоровчої сфери в Україні» аналізує фінансово-економічні аспекти розвитку спортивно-оздоровчої сфери в Україні, намагаючись визначити ключові елементи цього процесу [2]. Дослідження Черевко С.В. «Зміни обсягу державного та приватного фінансування сфери професійного спорту» ставить перед собою завдання проаналізувати вплив змін у державному та приватному фінансуванні спорту на професійних спортсменів і розробити рекомендації для стабілізації ситуації в цій галузі [3]. Іванова О.В. в публікації «Сутність та характеристика фінансового механізму державного управління у сфері фізичної культури і спорту» прагне вивчити сутність та особливості фінансового механізму державного управління у сфері фізичної

культури і спорту, що відкриває нові аспекти розуміння організації фінансових процесів у даній галузі [4]. Стаття Солопенко В.В. «Порядок фінансування фізичної культури та спорту в Україні» концентрується на розкритті порядку фінансування фізичної культури та спорту в Україні, розкриваючи ключові аспекти бюджетного забезпечення галузі [5]. Аналізуючи останні дослідження, можна визначити, що вони відкривають нові перспективи та глибше розуміння проблем фінансування фізичної культури і спорту в Україні, але залишають не вирішеними питання щодо оптимальних стратегій управління бюджетними ресурсами та підвищення ефективності використання коштів в цій сфері.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є ретроспективний аналіз фінансування фізичної культури та спорту в Україні за період з 2018 по 2023 роки з метою визначення впливу воєнного стану на бюджетну підтримку галузі.

Завдання дослідження включають:

- провести аналіз динаміки видатків Зведеного бюджету України на фізичну культуру та спорт з урахуванням специфічних подій кожного року;
- визначити вплив введення воєнного стану в 2022 році на обсяг фінансування фізичної культури і спорту в Україні;
- проаналізувати частку видатків на фізичну культуру та спорт в загальних бюджетних видатках, а також структуру видатків, розподілену за роками;
- виділити проблеми фінансування фізичної культури і спорту в Україні в умовах воєнного стану;
- запропонувати напрями вдосконалення системи фінансування фізичної культури і спорту в Україні в умовах воєнного стану.

Гіпотеза дослідження передбачає, що фінансування фізичної культури та спорту в Україні значно змінювалося внаслідок воєнного стану. Визначення цього впливу дозволить сформулювати рекомендації щодо оптимального фінансового забезпечення галузі в майбутньому, сприяючи розвитку спорту в Україні та покращенню фізичного здоров'я громадян.

Виклад основного матеріалу дослідження. У період від 2018 до 2023 року спостерігається коливання видатків на фізичну культуру та спорт, викликане різноманітними обставинами та змінами в Україні. Приріст та спад видатків визначені взаємодією ряду факторів, які охоплюють політичні, економічні та соціокультурні аспекти. Динаміка видатків Зведеного бюджету України на фізичну культуру та спорт відображена в табл.1.

Таблиця 1. Динаміка видатків Зведеного бюджету України на фізичну культуру та спорт за 2018-2023 рр.

Рік	Видатки зведеного бюджету на фізичну культуру та спорт, млрд грн	Ланцюговий		Базисний	
		Абсолютний приріст, млрд грн	Темп приросту, %	Абсолютний приріст, млрд грн	Темп приросту, %
2018	8,5	-	-	-	-
2019	9,7	1,2	14,12	1,2	14,12
2020	9,4	-0,3	-3,09	0,9	10,59
2021	15,2	5,8	61,70	6,7	78,82
2022	8,2	-7	-46,05	-0,3	-3,53
2023	9,5	1,3	15,85	1	11,76

Джерело: розроблено автором на основі [6-11]

У 2019 році видатки зведеного бюджету України зросли на 14,12% порівняно з 2018 роком, досягнувши 9,7 млрд грн, що свідчить про зростання інтересу влади до розвитку фізичної культури та спорту. Однак у 2020 році спостерігається невелике зменшення видатків на 3,09%, що пов'язане з економічними труднощами та фінансовими обмеженнями, викликаними пандемією COVID-19. У 2021 році спостерігається значний зріст видатків зведеного бюджету України на фізичну культуру та спорт – на 61,70%, до 15,2 млрд грн., що пов'язано з підвищеним інтересом до спорту та зусиллями влади щодо стимулювання спортивної діяльності. Однак 2022 рік виявився винятковим у зменшенні видатків, що становить -46,05%, до 8,2 млрд грн. та пояснюється повномасштабним вторгненням Росії в Україну та введенням воєнного стану. У таких умовах неможливо було повноцінно проводити спортивні заходи та вести роботу над будівництвом спортивних об'єктів. У 2023 році видатки повернулися до певного зростання – на 15,85%, до 9,5 млрд грн. Однак це також менше, ніж у 2021 році, і пов'язано з відсутністю Олімпійських, Паралімпійських або Всесвітніх

ігор, що викликало скорочення бюджету на фізичну культуру та спорт. Загалом, динаміка видатків на фізичну культуру та спорт в Україні вказує на те, що ця галузь є досить чутливою до економічних та політичних змін у країні, і вимагає ретельного аналізу та пристосування до динамічних умов.

Аналіз частки видатків на фізичну культуру та спорт в загальних видатках зведеного бюджету України відображає важливі тенденції та зміни в сприйнятті цієї сфери в контексті загального економічного та політичного клімату країни. Визначимо частку видатків на фізичну культуру та спорт в загальних видатках Зведеного бюджету України (рис.1).

Рис.1. Частка видатків на фізичну культуру та спорт в загальних видатках Зведеного бюджету України за 2018-2023 рр.

Джерело: розроблено автором на основі [6-11]

У 2018 році частка видатків на фізичну культуру та спорт становила 0,68%, що свідчить про помірне фінансування цієї галузі у порівнянні з іншими секторами. Зростання цієї частки до 0,71% у 2019 році вказує на збільшення уваги влади до фізичної активності та спорту. У 2020 році відбулося зменшення частки видатків на фізичну культуру та спорт до 0,59%, що пов'язане з економічними труднощами та важливістю фінансування інших сфер в умовах пандемії. Найвищий показник в частці видатків був зафіксований у 2021 році – 0,82%. Цей значний ріст свідчить про те, що влада приділяла особливу увагу

розвитку фізичної культури та спорту, відповідаючи наростаючому попиту. Зменшення частки видатків у 2022 році до 0,27% пов'язано із загостренням конфлікту з Росією та введенням воєнного стану, що призвело до різкого скорочення видатків бюджету на фізичну культуру та спорт. У 2023 році частка видатків подальше зменшилася до 0,21%. Загалом, фінансування фізичної культури та спорту в Україні зазнає впливу економічних, політичних та соціальних факторів, що потребують гнучкості та адаптації стратегій фінансування у важливі періоди.

Структура видатків на фізичну культуру та спорт в Зведеному бюджеті України в період від 2018 до 2023 року відображає розподіл фінансових ресурсів між державним та місцевим рівнями, що є ключовим елементом управління в цій галузі. Структура видатків Зведеного бюджету України на фізичну культуру та спорт в розрізі Державного та місцевих бюджетів відображена на рис.2.

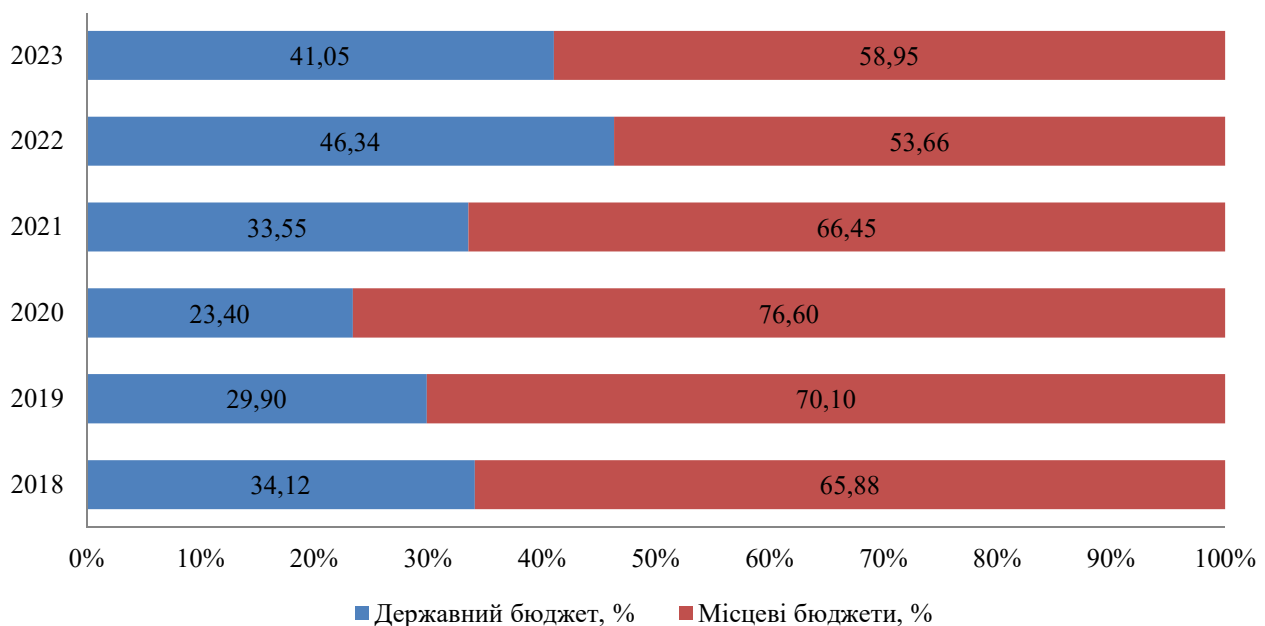

Рис.2. Структура видатків Зведеного бюджету України на фізичну культуру та спорт за 2018-2023 рр.

Джерело: розроблено автором на основі [6-11]

У 2018 році відсотковий розподіл видатків між Державним та місцевими бюджетами склав відповідно 34,12% та 65,88%, що вказує на високий рівень відповідальності місцевих органів у фінансуванні фізичної культури та спорту

та сприяє розвитку спортивної інфраструктури та програм на регіональному рівні. У 2019 році відсотковий розподіл трохи змінився, державний бюджет склав 29,90%, в той час як місцеві бюджети зросли до 70,10%, що пов'язано з розширенням повноважень місцевих органів у сфері фізичної культури та спорту. Протягом наступних років (2020-2022) спостерігається зростання відсоткової частки місцевих бюджетів, досягаючи в 2022 році 53,66%, що вказує на активну участь регіональних органів у забезпеченні фінансової стабільності фізичної культури та спорту, незважаючи на загальний спад фінансування. У 2023 році відсотковий розподіл знову змінився, проте, на відміну від попередніх років, знизившись до 41,05% для державного бюджету та зростаючи до 58,95% для місцевих бюджетів, що пов'язано з прагненням місцевих органів до більшої автономії у прийнятті стратегічних рішень щодо фізичної культури та спорту в своєму регіоні. У цілому, аналіз структури видатків вказує на поступовий перехід від державного до місцевого фінансування, що може визначити більш ефективне використання коштів у вирішенні потреб спортивної галузі на регіональному рівні.

Проаналізуємо динаміку видатків Державного бюджету України на фізичну культуру та спорт протягом шести років, враховуючи важливі події та фактори, які вплинули на цю сферу (табл.2).

Таблиця 2. Динаміка видатків Державного бюджету України на фізичну культуру та спорт за 2018-2023 рр.

Рік	Видатки Державного бюджету на фізичну культуру та спорт, млрд грн	Ланцюговий		Базисний	
		Абсолютний приріст, млрд грн	Темп приросту, %	Абсолютний приріст, млрд грн	Темп приросту, %
2018	2,9	-	-	-	-
2019	2,9	0	0,00	0	0,00
2020	2,2	-0,7	-24,14	-0,7	-24,14
2021	5,1	2,9	131,82	2,2	75,86
2022	3,8	-1,3	-25,49	0,9	31,03
2023	3,9	0,1	2,63	1	34,48

Джерело: розроблено автором на основі [6-11]

У 2018 році видатки Державного бюджету України на фізичну культуру та спорт становили 2,9 млрд грн. У наступному році (2019 р.) не було змін, що свідчить про стабільність бюджетного фінансування фізичної культури та спорту, але і відсутність збільшення видатків. У 2020 році відбулося значне зменшення видатків на 24,14%, спад до 2,2 млрд грн, що пов'язане з економічними труднощами, викликаними пандемією COVID-19 та призвело до перерозподілу коштів на стратегічно важливі сфери. У 2021 році відбулося різке зростання видатків – на 131,82%, до 5,1 млрд грн, що зумовлено підвищеним інтересом до спорту під час пандемії та зусиллями влади щодо стимулювання спортивної діяльності. Однак у 2022 році наступив значний спад видатків на фізичну культуру та спорт – на 25,49%, до 3,8 млрд грн., що пов'язано з повномасштабним вторгненням Росії в Україну та введенням воєнного стану, що обмежило можливості проведення спортивних заходів і будівництва спортивних об'єктів. У 2023 році видатки зросли незначно – на 2,63%, до 3,9 млрд грн. Однак це також вказує на обмежене зростання видатків Державного бюджету на фізичну культуру та спорт. Загалом, динаміка видатків Державного бюджету України на фізичну культуру та спорт відображає вплив різних економічних, політичних та спортивних подій на фінансування фізичної культури та спорту в Україні, викликаючи коливання у рівні фінансування протягом аналізованого періоду.

Детальний розгляд частки видатків на фізичну культуру та спорт в рамках загальних видатків Державного бюджету України відображає коливання фінансування цієї галузі та реакцію на різноманітні економічні та соціальні виклики. Визначимо також частку видатків на фізичну культуру та спорт в загальних видатках Державного бюджету України (рис.3).

Рис.3. Частка видатків на фізичну культуру та спорт в загальних видатках Державного бюджету України за 2018-2023 рр.

Джерело: розроблено автором на основі [6-11]

У 2018 році частка видатків на фізичну культуру та спорт становила 0,29%, а в 2019 році знизилася до 0,27%, що вказує на стабільність фінансування, але не на його значний ріст. Зменшення у 2019 році пов'язане з певними пріоритетами уряду та перерозподілом ресурсів в зв'язку із зовнішніми чи внутрішніми факторами. У 2020 році частка витрат на фізичну культуру та спорт в бюджеті скоротилась до 0,17%, що відображає вплив пандемії COVID-19 та економічних труднощів на фінансові ресурси, що стали пріоритетом в інших сферах. У 2021 році відбулося деяке зростання частки до 0,34%, що свідчить про більш активне врахування фізичної культури та спорту в контексті стратегічного фінансового планування уряду. Проте, в 2022 році спостерігається різке зменшення частки до 0,14%, що зумовлене важливими подіями, такими як повномасштабне вторгнення Росії та введення воєнного стану, що вимагало перерозподілу бюджетних ресурсів на військові потреби та призвело до обмеження фінансування спорту. Узагальнюючи, можна визначити, що частка видатків на фізичну культуру та спорт в Державному

бюджеті піддавалася коливанням через різні економічні та політичні події, демонструючи чутливість фінансування цієї сфери до зовнішніх чинників.

Структура видатків Державного бюджету України на фізичну культуру та спорт в 2023 році відображена на рис.4.

Рис.4. Структура видатків Державного бюджету України на фізичну культуру та спорт в 2023 р.

Джерело: розроблено автором на основі [11]

Найбільш значущою складовою є проведення та участь у міжнародних та державних спортивних заходах, на які виділено 2,7 млрд грн, що становить 69% від загального обсягу видатків. Це включає участь більше ніж 2 тис. українських спортсменів у різноманітних заходах різного рівня, сприяючи розвитку та популяризації олімпійських та неолімпійських видів спорту. Другим важливим напрямком є розвиток спортивної інфраструктури, на який спрямовано 0,5 млрд грн, або 13%. Ці кошти мають сприяти створенню належних умов для тренувального процесу українських спортсменів, забезпечуючи розвиток спортивних об'єктів та інфраструктури. Масові фізкультурно-спортивні та фізкультурно-оздоровчі заходи отримали фінансування у розмірі 0,4 млрд грн, що становить 10% та вказує на увагу до здоров'я та фізичної активності всіх категорій населення, а також на сприяння оздоровчій руховій активності більше ніж 200 тис. осіб. Для участі у зимових

заходах та олімпійських фестивалях виділено 0,22 млрд грн, або 6%, що включає участь українських спортсменів у зимових Дефлімпійських, Європейських іграх та інших подіях, спрямованих на підтримку та розвиток молодіжного спорту. Значущий внесок в структуру видатків вносить соціальний проект «Активні парки» з фізичною активністю громадян, який отримав 0,08 млрд грн, або 2% та вказує на забезпечення умов для фізичної активності громадян, включаючи внутрішньо переміщених осіб. Узагальнюючи, структура видатків в 2023 році вказує на багатогранний підхід до фінансування фізичної культури та спорту, охоплюючи різноманітні заходи від участі в міжнародних подіях до розвитку інфраструктури та популяризації фізичної активності серед населення.

Україна, перебуваючи в умовах воєнного стану, стикається з численними складнощами у фінансуванні фізичної культури і спорту, що виокремлює ряд проблем в цій сфері.

По-перше, воєнний стан призводить до перерозподілу бюджетних коштів, приділяючи пріоритет галузям безпеки та оборони. Це призводить до скорочення асигнувань на розвиток фізичної культури і спорту, що може вплинути на проведення спортивних заходів, будівництво спортивних об'єктів та розвиток масового спорту. Для подолання цієї проблеми важливо розробити програми ефективного управління ресурсами, щоб забезпечити мінімальний вплив на фінансування фізичної культури і спорту. Також слід розвивати партнерства з приватним сектором та залучати спонсорську підтримку для компенсації можливих дефіцитів у бюджеті.

По-друге, воєнний стан створює непевність і нестабільність в країні, що може призвести до зменшення інвестицій та спонсорської підтримки у сфері фізичної культури і спорту. Підприємства та компанії, які раніше вкладали кошти у розвиток спорту, перерозподіляють свої ресурси на потреби, пов'язані з обороною та безпекою. Для вирішення цієї проблеми важливо створити стабільний та привабливий інвестиційний клімат, навіть у воєнних умовах. Цього можна досягти за допомогою розробки інвестиційних програм та

податкових пільг для компаній, що інвестують у розвиток фізичної культури і спорту. Також важливо активно вести роботу з потенційними інвесторами та спонсорами, пояснюючи їм соціальну та економічну важливість підтримки галузі.

По-третє, в умовах воєнного стану обмежені можливості для проведення міжнародних спортивних заходів та залучення зарубіжних інвестицій. Це обмеження впливає на популярність та розвиток українського спорту на міжнародному рівні. Для розвитку міжнародних спортивних заходів та залучення іноземних інвестицій важливо активно співпрацювати з міжнародними спортивними організаціями та владами інших країн. Також можна розглядати можливості партнерства з глобальними брендами та міжнародними спонсорами для спільного фінансування та підтримки подій.

В цілому, лише інтегрований підхід, спрямований на забезпечення стійкого фінансового розвитку фізичної культури і спорту, дозволить ефективно вирішити проблеми, виниклі у зв'язку із воєнним станом.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Аналіз ряду параметрів, пов'язаних з фінансуванням фізичної культури та спорту в Україні протягом періоду з 2018 по 2023 роки, дозволяє сформулювати кілька ключових висновків. По-перше, існує важлива тенденція до зменшення фінансування в умовах зовнішніх чинників, таких як вторгнення Росії та воєнний стан в 2022 році. Це призвело до суттєвого зниження обсягу видатків на фізичну культуру та спорт у порівнянні з попередніми роками. По-друге, велика частина фінансування спрямована на проведення та участь у міжнародних та державних спортивних заходах, що свідчить про важливість для України представлення у світовому спортивному просторі. Зазначимо, що цей напрямок отримав значну частку бюджетних коштів, а саме 69%, в 2023 році. По-третє, важливо відзначити спрямованість урядового фінансування на розвиток спортивної інфраструктури та створення умов для тренувального процесу українських спортсменів. Це вказує на стратегічний підхід до створення належних умов для розвитку та підтримки внутрішнього спорту.

Враховуючи вищевказані аспекти, можна зробити висновок про важливість фінансової підтримки фізичної культури та спорту в Україні, яка не тільки сприяє підтримці високих досягнень в спорті, але й відіграє ключову роль у здоров'ї та активному способі життя громадян. Урядові інвестиції в цей сектор є стратегічно важливим елементом для формування здорового та активного суспільства.

Перспективи подальших досліджень включають в себе аналіз впливу фінансування на розвиток фізичної культури та спорту в умовах воєнного стану, розробку ефективних стратегій управління бюджетними ресурсами та вивчення потенціалу партнерств з приватним сектором для стабільного забезпечення розвитку галузі.

Література

1. Ястреб Я. М. Фінансування фізичної культури і спорту. *Scientia Fructuosa*. 2022. № 4. С. 134-142.
2. Романенко С. С. Фінансово-економічні аспекти розвитку спортивно-оздоровчої сфери в Україні. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2021. № 3. С. 330-335.
3. Черевко С. В. Зміни обсягу державного та приватного фінансування сфери професійного спорту. *Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*. 2021. № 20. С. 53-56.
4. Іванова О. В. Сутність та характеристика фінансового механізму державного управління у сфері фізичної культури і спорту. *Університетські наукові записки*. 2020. № 6. С. 112-121.
5. Солопенко В. В. Порядок фінансування фізичної культури та спорту в Україні. *Держава та регіони*. 2018. № 2. С. 46-51.
6. Статистичний збірник Міністерства фінансів «Бюджет України – 2018». URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/Budget%20of%20Ukraine%202018%20\(for%20web%20site\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/Budget%20of%20Ukraine%202018%20(for%20web%20site).pdf) (дата звернення: 24.01.2024).

7. Статистичний збірник Міністерства фінансів «Бюджет України – 2019». URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/2_Budget_of_Ukraine_2019_\(for_website\)%20\(1\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/2_Budget_of_Ukraine_2019_(for_website)%20(1).pdf) (дата звернення: 24.01.2024).

8. Статистичний збірник Міністерства фінансів «Бюджет України – 2020». URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/2_Budget_of_Ukraine_2020_\(for_website\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/2_Budget_of_Ukraine_2020_(for_website).pdf) (дата звернення: 24.01.2024).

9. Статистичний збірник Міністерства фінансів «Бюджет України – 2021». URL: https://mof.gov.ua/storage/files/2_Budget_of_Ukraine_2021.pdf (дата звернення: 24.01.2024).

10. Бюджет 2022 року. URL: https://mof.gov.ua/uk/budget_2022-538 (дата звернення: 24.01.2024).

11. Бюджет-2023: На фінансування розвитку фізкультури та спорту передбачено майже 4 млрд грн. URL: https://mof.gov.ua/uk/news/biudzhets-2023_na_finsuvannia_rozvitku_fizkulturi_ta_sportu_peredbacheno_maizhe_4_mlr_d_grn-3851 (дата звернення: 24.01.2024).

References

1. Yastreb, Y. (2022), “Financing of physical culture and sports”, Bulletin of the Kyiv National University of Trade and Economics, vol. 144(4), pp. 134-142.

2. Romanenko, S. S. (2021), “Financial and economic aspects of the development of the sports and health sphere in Ukraine”, *Ukrayins'kyi zhurnal prykladnoyi ekonomiky ta tekhniky*, vol. 3, pp. 330-335.

3. Cherevko, S. V. (2021), “Changes in the volume of state and private financing of the sphere of professional sports”, *Visnyk Kam'yanets'-Podil's'koho natsional'noho universytetu imeni Ivana Ohiyenka*, vol. 20, pp. 53-56.

4. Ivanova, O. V. (2020), “The essence and characteristics of the financial mechanism of state administration in the field of physical culture and sports”, *Universytet-s'ki naukovi zapysky*, vol. 6, pp. 112-121.

5. Solopenko, V. V. (2018), "The procedure for financing physical culture and sports in Ukraine", *Derzhava ta rehiony*, vol. 2, pp. 46-51.
6. Statistical collection of the Ministry of Finance (2019), "Budget of Ukraine - 2018", available at: [https://mof.gov.ua/storage/files/Budget%20of%20Ukraine%202018%20\(for%20website\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/Budget%20of%20Ukraine%202018%20(for%20website).pdf) (Accessed 10 Feb 2024).
7. Statistical collection of the Ministry of Finance (2020), "Budget of Ukraine - 2019", available at: [https://mof.gov.ua/storage/files/2_Budget_of_Ukraine_2019_\(for_website\)%20\(1\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/2_Budget_of_Ukraine_2019_(for_website)%20(1).pdf) (Accessed 10 Feb 2024).
8. Statistical collection of the Ministry of Finance (2021), "Budget of Ukraine - 2020", available at: [https://mof.gov.ua/storage/files/2_Budget_of_Ukraine_2020_\(for_website\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/2_Budget_of_Ukraine_2020_(for_website).pdf) (Accessed 10 Feb 2024).
9. Statistical collection of the Ministry of Finance (2022), "Budget of Ukraine - 2021", available at: https://mof.gov.ua/storage/files/2_Budget_of_Ukraine_2021.pdf (Accessed 10 Feb 2024).
10. Ministry of Finance (2023), "Budget of 2022", available at: https://mof.gov.ua/uk/budget_2022-538 (Accessed 10 Feb 2024).
11. Ministry of Finance (2023), "Budget-2023: Almost UAH 4 billion is provided for financing the development of physical education and sports", available at: https://mof.gov.ua/uk/news/biudzheta-2023_na_finansuvannia_rozvitku_fizkulturi_ta_sportu_perebacheno_maizhe_4_mlr_d_grn-3851 (Accessed 10 Feb 2024).

Стаття надійшла до редакції 19.02.2024 р.